

se de două ori în septemana: **Joi-a** și **Dominec'a**; era candu va pretinde importantia materielor, va esfi de trei sêv de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune,

pentru Austria:
pe anu întregu 8 fl. v. a.
" diumetate de anu 4 fl. v. a.
" patrariu 2 fl. v. a.
pentru Romania și strainatate:
pe anu întregu 12 fl. v. a.
" diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă ai corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sêv speditura; câte vor fi refrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publică

Pentru anunoie si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde câte 7 cr. de linia; repetirile se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrului câte 30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 29 martiu n. 1873.

Conflictulu cu partea de peste Laita a monarhiei, pentru *banc'a de escomtu și comerciul*, s'a complanatu întocmai pre cum amintiram in nrulu precedente.

Dupa cum ni spune o corespondintia oficiosa din Viena in „*Allg. Z.*“ de Augsburg, dlu *Kerkápoly* intr'adeveru a fostu constrinsu a sacrifică privilegiulu „*biletelor de banca fora cameta*.“ D'alta parte — ajungu si pré ajungu privilegiile câte mai remasera in proiectu, privilegia ca si cari nu s'a mai pomenitu pentru astfelu de întreprinderi in asemenea mesura.

Intr'aceea comisiunea finantiaria a Casei reprezentative, ieri dejă desbatu proiectulu si — facu unele modificatiuni essentiali, spre restringerea privilegiilor essorbitanti.

Trei modificatiuni merita a fi amintite.

Antaiu: Privilegiulu infinitu, s'a redusu la 50 de ani.

A duou'a: Clausul'a, prin care acestui institutu pentru totu de un'a i se acorda ori ce felu de privilegia, cari se vor concede candu va vre unei alte bance, s'a redusu la — *bancete de deposite*, adeca la drepturile ce s'ar dá acestor'a.

A treia: speculatiunea de bursa, prin cumperu si vendiare de *hartii de valóre*, s'a stersu din drepturile acordate bancei.

Si cu tóte acestea, dupa o depesia tocmai sosita din Viena, actiunile acestei bance astadi s'au depusu pentru subscripsiune cu cursulu de 252 fl. pre candu valóre nominala li e: 100 fl! De aci se vede, că Viena ce tiene despre acasta întreprindere ciudata, — si respective, din partea guvernului magiaru — *desparata!*

In *Cislaitania* nóstra, alalta-ieri prim'i si Cas'a domnilor reform'a electorale; numai o sengura voce s'a redicatu in contra. Astfelu si din colo constitutionalismulu, ce dupa Diploma de octomvresu si dupa patentele de fauru, mai avea o natura de federalismu, se prefacu in *centralismu!* —

Din strainatate — avemu pré puicinu de insemnatu.

In *Ispania*, adunarea natiunale s'a desfacutu, lasandu dupa sine unu comitetu centralu, ca de controla regimulu. In acestu comitetu elementulu centralisticu-radicalu este in prevalintia, de unde lumea incepe a crede că are să se nascu o lupta apriga, a nune la alegerele pentru *constituante*, între acasta partita si între *republicanii*, plecati spre federalismu. Destulu că, de linisoc si buna ordine, si propresu regulatu, inca nu pôte se fie nici vorba in *Ispania!*

In *Francia* totu mai multu se incinde disput'a despre timpulu dissolvarei adunarei natiunale. Dlu *Thiers* — crede că aceea ar fi să urme cu inceputulu lui Octomvresu; monarhistii pretindu că pona in martiu 1874 să nu fie nici vorb'a de aceea; rapublicanii — scimn că, ceru dissolvare in data.

In *Italia*, *Germania* si *Helvetia* cestiuile bisericesci agita spiritele.

Din *Romania* nóstra cea — asiá numita „*libera*“, o depesia ni spune, că in camera alalta-ieri s'a votatu junctiunea drumulu de feru romanu cu *Turcia* la *Giurgiu* — *Ruscicu*, unde preste Dunare se va construi unu podu de feru grandiosu! —

(*Imbuldiel'a materielor nu face a amend reportulu nostru de la Diata.* —)

Pesta, in 29 martiu n. 1873.

Buletinulu oficialu alu Regimulu magiaru, ieri publică, cumca dlu **Toma Veres-Rosiescu** este numitu *conceptistu* in ministeriulu regiu de cultu si instructiune.

On. nostru publicu, nededatu a ceti in acesta fôia notitie, despre numiri la officia, se va miră că despre asta numire nu numai luamu notitia, ma i dedicamu unu articulu specialu.

Dlu *Rosiescu*, (despre carele — noi numai la acesta avangiaru a sa aflamu că este si — „*Veres*“, — cea-oe de altminteru in *Transilvani'a* nu este raritate, — „*Fekete-Negrutiu*“, „*Mezei-Campeanu*“, „*Kis-Micu*“, etc. — este — cum se vede — un'a dintre „*venerabilele ramasitie ale sclavagiulu seculariu alu romanilor*“, de cari romanii, atatu de conservativi — in reu si miseria, atatu de cu greu soiu să se desface, mai vertosu astadi, candu atari ramasitie sunt calificate chiar d'a recomandă!) — dlu *Rosiescu* dicemu, de mai multi ani este in ministeriu ca subalternu si se bucura de o buna reputatiune, ca unu barbatu inca june, dar bravu, si ca unu functionariu diligente si solidu: nu deci acesta mica avangiaru a sa, acesta numire, in sine pré ne'neemnata este, — ce ne face să ne ocupamu de ea; alt'a este ce ne face să vorbim.

Dlu *Rosiescu*, sêu adeca — officiosu vorbindu, dlu *Veres-Rosiescu*, este astadi uniculu functionariu romanu, micu si mare, in ministeriulu magiaru regiu de cultu si instructiune; elu este pre ai cărui umeri cade saroin'a afaceriloru bisericesci si scolarie ale unui poporu de două milioane de suflate.

Acést'a nu e gluma! —

Cine scia, că ce felu, de ce natura complicata sunt afacerile bisericiei ortodose romane si serbe din Ungaria si Transilvania, mai vertosu astadi in periodulu de *reorganizatiune*, de *reforme* si de *colicte*, — acel'a va pricepe că — unu resortu, o sectiune mai dificele nu pôte să existe in ministeriulu magiaru!

Si — cine va reugetă, că afacerile bisericiei ortodose — nu se cuprindu desorise sistematecaminte nici intr'unu opu, si nu se potu invetiá nici din tóte bibliotecele imperiului magiaru; mai departe că, dd. magiari pururiá pré puicinu s'au ingrigitu de afacerile nóstre: — acel'a va pricepe că pentru ei terenulu bisericiei nóstre este o „*terra incognita*.“

Si cu tóte acestea in ministeriulu lor — pentru aceste afaceri nu se afla, de câtu — o unica persóna, si inca juna, inopetoria!

Ce va să dica acést'a? — Nemic'a alt'a de câtu, că — magiarulu nu i trebuoscu *sciintie* si *cunoscintie*, pentru d'a decide despre interesele măcaru câtu de vitali — ale altor'a, ci loru li ajunge: „*Sic volo, sic jubeo*“; sêu dupa limb'a lor: „*teremtette!*“

Éca — inca o data chei'a conflictelor si incurărilor — astadi cu serbii, mane poimane, de securu — si cu noi eu Romanii!

Dar acést'a nu este totulu, lucrulu mai are si o alta lature, inca mai caracteristica si instructiva, pentru cei ce au unu pioutiu de minte si de omenia.

Candu s'a constituitu ministeriulu ungrescu, la 1867, căta si mai căta ingrigire de noi si de afacerile nóstre bisericesci si scolarie manifestau domni, astadi la putere. Au creatu unu secretariatu de statu, (unu *Vice-ministru*) si inca vr'o trei consiliariate si secretariate pe sém'a bisericiei nóstre in min. de culte, si se aplicara vr'o trei-patru romanii, *ilustrissimi*, *magnifici* si *spectabili*, cu o dotatiune — impresna, cam de 12,000 fl. Asemenea pentru serbi sa aplicara doi consiliari de sectiune si inca unu subalternu, cu dotatiuni impreuna de vr'o 7000 fl. v. a.

Astadi — din tóte si dintre toti — a ramasu dlu *Veres-Rosiescu*, dora cu 1200 fl!

Atunci dd. — inca nu onosceau caracterulu inteligentiei romane, eslu-oe de atunci in-

ooci atatu de minunatu stralucit in *Nasoudu*, *Fagarasiu*, *Chioru*, *Belgradu*, *Blasiu* si *Brasiovu*, si prin *Oltsanu* si *Popasu* si *Pavelu* etc. se temeau de romani, — dora pre unii chiar ii respectau: astadi nu mai sunt nebuni să dde acele vr'o 16,000 de poména unoru individi sêu familii romane si serbe!

Eca-*vi rezultatulu dedkismului* parintiloru episooipi, preoti si protopopi romani nationali! —

Eca-*vi si aci o eolatante proba de patriotismulu* si sentiulu de amore si de dreptate alu domnilor, astadi la putere!! —

Vedeti, de acestea ni adusera a minte numirea la postutiuni mai inaltu a dlui *Veres-Rosiescu*.

Ce să facemu, deca atâtea loviri ce înduramu, totu nu ne-au potutu tempu, ca să nu ne mai dora! —

„DACIA“

Societate generale de assecurare in Bucuresci.

Onorabilulu Publicu alu nostru scia, cu căta placere si satisfactiune ne-am dedatu a luá noi cunoscintia despre întreprinderile si progresulu, prosperarea, si — preste totu — succesulu întreprinderiloru nationali, de veri-care categoria.

Si despre întreprinderea, sub a cărei titlu scriemu acéstea, inca am luat — de doi ani incóci, mai de multe ori notitia cu multa bucuria si am spusu in data la inceputu că, destinatiunea si problem'a acestui institutu e: *a atrage la sine, in pung'a romaniloru, acele multe premia, ce pona aci romanii le plateau diferitelor institute straine, ér prin acéstea se scoateau din tíera, spre seracirea romanului si inavutirea strainului*, — si am spusu din capulu locului, că acestu institutu, fundatu de romani, pre langa o buna administratiune, in scurtu timpu ne-aperatu are să faca progresu si să aibe unu succesu — *straordinariu*; — de asemenea atunci, candu am întielesu că acestu institutu a căscigatu de Directore pre dlu *A. Vorellu*, o capacitate nóa bine cunoscuta, am enunciatu, că succesulu cu atatu mai vertosu este garantatu.

Astadi cifrele vorbescu, cifrele anuntia lumii, că — *si romanulu scia intemeiá întreprinderi economice-finantiari* — nu numai bune si folositorie, ci chiar *forte bune!*

In diu'a de 4/16 martiu a. c. acésta societate in spaciós'a sala a *Ateneului* din Bucuresci tienú prim'a adunare generale, unde censurá intrég'a activitate din trecutu si constatá rezultatulu, carele întrece si cele mai optimistice asteptari.

Avemu naintea ochiloru pe mésa: „*Prim'a dare de séma si Reportulu generalu alu consiliulu de administratiune, de la infintiare si pon' la ultim'a decemvre 1872.*“ Spaciulu angustu alu foiei nóstre ne constrinse a ne margini la cifrele principali, dar ele — credemu, vor ajunge, pentru d'a orientá pre on. publicu alu nostru si de a justificá sentintia nóstra ce o anteciparamu de la intemeiare.

Am spusu că acésta societate cu acestu institutu s'a infintiatu nainte de doi ani; adaugemu că activitatea ei proprie numai in anulu 1872 s'a desvoltatu.

Fondulu de intemeiare a fostu — 6000 de actiuni, cu câte 500 de lei nooi, in totalu 3.000.000 de lei n. cari — firesce — s'au respunsu in rate, succesiv-minte.

Astadi, dupa o activitate, realu des-

voltata, cum observam, abia ceva peste unu anu, *activulu valorédia*: 4,655.297 lei, 73 bani.

Va să dica, in timpu atatu de scurtu valóre s'a urcatu, — in câtu reportulu generalu — pare-ni-se cu dreptu cuventu afirma că, „*unu asemenea frumosu resultat, pentru primulu anu alu operatiuniloru — — — abia va fi mai avutu o alta societate de assecuratiune din Europa!*“

Spesele de fundare ale societatii „*Dacia*“, dupa darea de séma — s'au urcatu la 202, 245 lei n. si acéstea au să se amortisedie in siesse ani. (Notamu acést'a, pentru ca actiunarii de la „*Albina*“ si de aci să cunósca, cumca aceste spese — pretotindeniá sunt considerabili, ér la alu nóstru institutu, dupa proportiune, mai mici de câtu la altele.)

Profitu de impartitu, adeca puru si disponibilu s'a aflatu: 339,598 lei, 40 bani, — dar, *nota bene!* acestu profitu peste interesele regulate de 8% pentru actiuni.

Acelu profitu s'a impartitu astfelu:
20% fondulu de reserva, = 67,919 l. 68 b.
15% remuneratiuni membriloru consiliulu de administratiune . . . = 50,989 l. 76 b.
11% tantiem'a comisariiloru directiunii si directorelui, = 37,855 l. 82 b.
Dividenda câte 12% de actiune pentru 3000 de actiuni de I. emisiune = 180,000 l. — b.
Prison de beneficiu p. viitoriu: = 3,383 l. 14 b.

Acest'a e rezultatulu; unu resultatulu dupa care, fie-care actiune primesce o dobanda de 20%, adeca 100 de lei, pentru capitalu de 500, respunsu abia ceva mai nainte de unu anu.

Aici cautu să observamu că, *ramulu assecuratiuniloru de vietia*, numai acuma este să se desvolte; căci si „*Dacia*“ a observatu cu scampetate regul'a economica, d'a-ai desvoltá activitatea succesiv-minte, incetu si securu, in ramurile mai usiore, mai simple si indatenate mai antaiu. Mai antaiu in ramulu assecurariiloru de focu, apoi de grindina, apoi de transporturi pre Dunare, si in fine de vietia. —

Nu ne miramu deci, deca „*Poporulu*“ din Bucuresci ni anuntia că, indatu la audirea acestui reportu, actiunile cari erau notate cu 740, se urcara la 850!

Si — ca să fim surti in redundanti'a de bucuria a animei nóstre, nu ni rimane de câtu a felicitá pre domni întreprinditori, a nune pre dlu *V. Boerescu*, neobositulu presiedinte alu societatii, si pre dlu *Vorellu*, directorele, despre carele Reportulu presidialu dice, că este — „*omu reputatu prin cunoscintiele sale specialu, si prin activitatea sa neobosita.*“

Cemai avemu a aminti cu bucuria, — e, că *Societatea „Dacia“*, dejă a inceputu a-si estinde operatiunile si peste fruntarta, sêu cum se sprime reportulu: „*a potutu partecipa la mari assecurari din strainatate, cum d. e. la assecurarea a 192 fabrice de zaharu din Austria, Boemia si Ungaria, la assecurarea palatulu de espositiune universiale din Viena scl.*“

Si ce — de incheiare, mai avemu a indegetá si cu mai multa placere si satisfactiune e, că „*Dacia*“ dejă a facutu pasii necesari pentru căscigarea concesiunii de assecurari regulate in *Transilvania*, Banatu si partile ungarice peste totu, si că ea dejă s'a pusu in coatingere cu „*Albina*“ nóstra din Sabiu, carea are să-i fia, ea si Reuniunile ei, in prim'a linia cea din *Temesióra*, agenturele principali. —

Atát'a va ajunge — credemu, pen-

tru d'a face pre onorabilulu Publicu alu nostru se plicpa, ca, — cu ajutorulu lui Ddieu si prin virtutea barbatiloru de cugetu sublimu, curendu si in privintia ascuratiuniloru avemu se scapamu de — *ciarlatani*, de celai, ce atatu de multu ni splotedia si necagescu si seracescu poporulu. —

Darile indirecte in Ungaria. *)

Numirea acestoru dari esplica natur'a lor; sunt astfelu de dari, cari nu se arunca de a dreptulu pe acsi-a, carii in'adeveru le raspundu, ci pe acsi-a, prin ale caroru-a mani trecu obiectele supuse contributiunei, seu prin a caroru-a medilocire se folosece publiculu de ele; cum sunt d. e. *dările de consumu*, sub cari se intielegu: darea dupa *spirituose*, dupa *vinu*, dupa *carne*, *bere*, *saharu*.

Fabricantele raspunde nemediositu darea de la spirituose; inse elu numai o antecipa, pana candu in pretulu lor urcatu o scote cu procentu de la consumenti; caroumariulu raspunde darea dupa vinu, dar aceea i-se rentorce indoitu prin cei ce beu vinulu; *macelariulu* raspunde *accisulu* pentru vitele ce le taia, se ingrigesea inse, ca se nu remana in pung'a consumentiloru; in fine *fiacare fabricantu* raspunde si darea pentru bere, si pentru zaharu, dar acest'a o trage apoi totu din pung'a nostra.

Acestes ar fi propriamente dările indirecte; inse la noi se considera de atari si *timbrulu*, *tapsele*, *competitiile* dela ereditati, *transcrieri* de averi nemiscatorle, etc.

Contributiunile acestea romanesce mai potrivitu s'ar poté numi „*nedrepte*,” dupa cum si formamu noi in limb'a comuna din „*indirectus*” latinu, *nedreptu*; — cdoi nu se pote socoti ce va mai injuriosu int' unu statu pentru civii acestui-a casi a ingreunat procurarea obiectelor de prim'a necesitate si a scumpi justitia; de ora-ce prin acest'a nu numai nu se incuragiedia productiunea agricultorelui, carea este bas'a intregei industrie, intregei averi si infloriri a statulu, ci din contra se impedece aceea, er bietulu poporu in tipu de recompensa pentru dările cele grele *directe*, de cari nu este scutitu nici unu ramu alu averi sale, nu-si pote procura nici macar nutrimentulu de prim'a trebuintia cu adeveratulu pretiu ala acelu-a. Dar apoi justitia, care ar trebui se fie gratuita cum-si-va implini ea sublim'a sa chiamare, deca omulu celu seracu nici nu se pote apropiat de dens'a?

Destulu ca acestu genu de contributiuni in Ungaria n'a fostu cunoscutu mai nainte de 1848; s'a introdusu inse de regimulu nemtescu, absolutu, dar apoi a facutu mare sierbitiu ungoriloru, caci introduceterii au tuatu asupra-si odiulu introducerei. Ungurii pe la 1859—60 se si folosiau de arm'a acestui odiu contra nemtiloru, si prin diurnalistica, si mai in urma prin programele deputatiloru loru promiteau poporulu — usioru credietoriu, ca — numai se ajunga ei odata la putere, in data 'lavor soapa de acestea *dări nedrepte*, de „*finantii*” si de „*timbru*!” Ajunsi la putere, nu numai ca n'au facutu nici o usiorare, ci din contra *tote le-au urcatu*. Finescu, vaci — politica loru de statu nu este ca, se se intinda numai pre oatu li ajunge plapun'a, ci din contra, ei oredu ca plapun'a trebuie intinsa pona unde li capritiulu loru, apoi macar de s'ar face tota sdronciel Si-de comunu domni magiari se imfla intr'atata, in catu plapun'a nu numai ca nu li este deajunsu, dar ei stau apropo se ajunga sörtea bröcei din fabul'a lui Esopu!

Pe scurtu vom areta mai cu sema numai rezultatele acestoru dari, in catu privesece erariulu, si mai pe largu numai cu cea de timbru ne vom ocupä, pentru ca tote ca tote, inse acest'a este ceea-ce face culme nedreptatii si pe care seracimea mai vertosu nu o mai pote suportä ca se-i fie cu potinta d'a o incungiuat!

Deci se incepemu in ordinea de mai susu 1. *Cu darea de la spirituose.*

Sub acestu titlu s'a prelimitatu in bugetulu de estimpu ca venitu urcatu 6,700.000 fl v. a. mai puicun cu 98,077 fl. decatu venitululu din 1871; celu din 1872 inca nu este cunoscutu.

*) Publicaramu in nrulu 18 cuprinsulu in scurtu alu *däriloru directe*; astadi bunetatea unui amic ne completedia lucrarea nostra cu acestu tractatu despre dările indirecte, prin care lucrare eminente a sa, — 'lu incredintiamu ca ni a facutu si noa, si face si publiculu celui mare unu pre bunu servitiu. Este bine, ca celu ce deresece se scape de jugu, se cunösea in tote nuantiele sale catu de bine aparatulu jugulu seu.

Acesta contributiune a causatu si cause dia forte mari daune poporulu seracu, mai cu sema in partile muntöse unde pamentulu fiindu reu, este lipsa de multu gunoiu. Poporulu nostru nainte de 48, si si deatunci in cöce pana la crearea articolulu de lege 16-din 1868, ferbeä si ruchi de bucate in caldäri mai mice si avea folosu bunu dupa acela, pentruca din rachi si-scotea pretiulu bucatelorü, er pentru munca i remaneä celu pucinu läturile, cu cari si-iernä vite in numeru mai marisoru, cari nu numai pordeceau gunoiu pentru imbunatatirea mosiörei sale sterile,ei ingrasindu-se,li crescea si protiulu, si apoi mai ingresiü si cöte unu porcutiü, si asia se ajutorau bine.

Intrat'a erä usitatu acestu ramu de industria la poporulu romanu, mai cu sema in locurile muntöse, in catu abia gaseai casa unde se nu vré esiste si caldare de fertu rachiü. Acum'a inse — pace buna! vecsatiunile cele multe din partea finantiloru, formalitatile cele peste mesura numeroae si complicate, apoi marimea contributiunei, au desgustatu pre poporu cu totulu si prin acest'a a seracitu si mai tare, er jidaniloru li s'a deschisu unu privilegiu d'a adapä pre bietulu poporu, cu rachiuri falsificate, astfelu a-lu ucide pre semtite.

Seiu domni de la putere forte bine, cäta perdere are poporulu prin introducerea därei acestia; inse fiindu ca locuitorii locuiloru celor mai sterili sunt mai cu sema romani si astfelu de natiunalitati nemagiare li vine chiar la socotela acea politica finantiarä. Din ginteä lorü numai secuii ocupa locuri muntöse si in privintia lorü au si facutu disusetiuni favoritorie prin §-lu 12 alu legi citate, unde li-se permite ca ei si de aci incolo se potä ferbe rachi de bucate in caldäri mai mice de unu acoru pentru o taxa numai de 2 fl. la anu.

Cu östa bucuria ar salutä poporulu nostru unu astfelu de favoru, inse — in acestä patria furata, pentru elu nu este dreptate; elu aci are numai detorintia si sarcoine; drepturile, ce se dicu pe härtia *drepturi* sunt numai nicari amare amagele. —

(Va urmä.)

Terorismu politicu natiunalu!

In nrulu 11 de estu timpu, sub titlulu: „*Damnu de notatu*”, am aretatu stimabilulu Publicu alu nostru, mesurile ce a recomandatü poporulu nostru demnulu *presidiu alu Reuniunii politice a tuturoru Romaniloru* din comitatulu Aradului, facia de — *nelegal'a si neratiunabil'a dispositiune* a dlui V.-comite *Tabajdy*, prin carea fece unu greu atentatu dreptulu de limba alu comunitätiloru nöstre.

Conformu aceluorü mesure recomandäte, numeroae comune din acelu comitatu alu Aradului, s'au grabitu a protestä solenelu si resolutu contra acelei ordinatiuni temerarie. Dar — ce fü rezultatulu?!

Dupa mai multe descoperiri ce ni se fecera de vr'o 8 dile incöci, dlu v. comite *Tabajdy*, in locu se-si recunöca retacirea si se-si retraga disusetiunea nelegale si volnica, 'si repeti mandatu si mai imperiosu, er pre notarii de prin comunele ce protestara, incepü a-i *persecutä* si — a-i *trage la raspundere*, atribuindu-li de crima ca poporulu a outesatu se proteste contra unei nelegalitati si volnicii atatu de flagrante!

Acestu domnu, de spiritulu comunu alu potericiloru dilei, asiä se vede ca nu cönöce respecte de *dreptu*, de *logica* si *umanitate*! Parol'a sa se vede ca e, casi a tuturoru despotiloru si tiraniloru din lume: „*Leges estö voi'a mea; cine nu mi se plöca, franga-se!*”

Indignatiunea poporulu pentru persecutiunea notariloru sei — este mare, ce — n'ar fi lucru mare pentru dlu tiranasu, deca — indignatiunea si inversiunea n'ar fi asupra unui magiaru, si astfelu nu s'ar estinde asupra a totu ce este magiaru!

Domni, tiranii cei nöci, in furi'a lorü asiatica, orbiti de Ddieu, nu vräu se vöda si se recunöca ca; pecatele lorü trecu tote pre cöta natiunei magiare; ca — adi-mane acösta conta va se fia mare si ur'a in contra magiarimeii juru in prejuru forte mare, ori ca — in fine, popörale cele cu inim'a plina de ura, nu incapu lungu timpu intr'o tiära, in cadrulu unui statü!

Säu — ce? Dlu *Tabajdy* crede ca are d'a face cu o turma de oi?!

Säu — ce? Dlu *Tabajdy* crede ca de neacasulu si ur'a romanulu — magiarulu pote sa-si bata jocu si se rida?!

Säu ce? Döra magiarulu nici candu nu va avé lipsa de *patriotismulu* poporaloru ne-

magiare? säu ca — acolo va asiä *patriotismu*, unde elu sömena indignatiune si ura?!

Si — éta aci ilustratu *patriotismulu* tuturoru fililoru acesteii tiere, la care apela corifeulu *Tizza* in siedintia diei de luni-a trecuta!

Si — éta aci afirmandu-se ceea-ce respicaseramu noi in nrulu precedentu, cumca — magiarii n'au dreptu a apela la *patriotismulu* nostru, cäci ei insisi n'au picu de patriotismu in inim'a lorü, n'au decötu o *patima*, o *furia* örba, d'a vatemä si da impilä!

Destulu ca — tare si forte se insiela dlu *Tabajdy*, si cu toti connatiunalii sei, astfelu pasindu in contra poporulu romanu si a dreptulu seu, si a barbatiloru credintiosi ai sei.

Intr'aceea poporulu nostru nu se va descuragä, ci elu va urmä a-si face detorintia ce o are catra dreptulu naturalu, si legalu de la tiranulu celu micu, *Tabajdy*, va apela la domnulu celu mare, si — va merge apelandu, si protestandu macar pon' la *Imperatulu!*

Ni se tramisera copie de pre actele de apelata, pre cari comunitatea politica *Sambateni* le-a adresatu in acösta cauza catra dlu ministru regiu de interne, si — fiindu ca astadi de acestu ministriu nu mai dispune dlu *Töth Vilmos*, falsulu democrat, ci contele *Szapary Gyula*, unu adeveratu aristocrat, noi speramu ca astfelu de apelate si proteste, basate pre lege si dreptate, nu se vor mai desconsiderä in modu cinicu si perfidu ca si pona aci.

Publicamu deci — pentru cunosciintia, apretiuire si urmare asemenea, aceste acte.

I. Protocolu,

Sambateni, comitatulu Aradului, in 23 mart 1873, din partea corpulu representativu comunalu, despre siedintia extraordinaria, tientesu astadi, si convocata la cererea unei parti a patr'a din membrii sei in obiectulu ordinatiunei dlui vice-comite comitatensu dd. 11 martiu a. c. nr. 1991, prin care se respinge apelat'a comunei din 29 fauru a. c. relativa la ordinatiunea dlui vice-comite din 4 fauru 1873, nr. 1081, in caus'a usulu limbii romane in afacerile oficiale ale comunei.

Presenti cei subscrisi.

Se citece ordinatiunea domnulu vice-comite comitatensu *Carolu Tabajdy*, cu datulu 11 martiu a. c. nr. 1991, pre langa care, din motivu, ca §. 32 alu legi XVIII. din 871 n'ar iertä, ca corpurile representative comunali se iee sub desbatere ordinatiunile juridictiunei comitatense, si a organeloru ei, relative la administratiunea trebeloru de statu si de juridictiune, — se respinge protocolulu apelatiunalu alu comunei din 23 fauru a. c. si se ordina investigatiune contra judelü si notarulu comunalu, pentru ca acestia au concesu discussiunea asupra ordinatiunei sale de sub nr. 1081: 1873, indrumandu in fine comun'a ca se recurga la ministeriu in intielesulu §-lai 26 din art. de lege XVIII. 1871 dupa essecutare.

Decisu:

Fiindu ca §. 32 alu art. de lege XVIII: 1871 se referese apriatu numai la acele ordinatiuni, cari se tienu de administratiunea afaceriloru statulu si a le juridictiunei, — er nu si despre altfelu de ordinatiuni, cari se referese la trebile interne ale administratiunei comunale.

Fiindu ca dreptulu de a decretä si regulä usulu limbii oficiale pentru manipulatiunea trebiloru comunali, in intielesulu §§-loru 20 si 22, art. de lege XLIV: 1868, este *dreptulu eschisivu si neviolabilu alu comunei*;

Fiindu ca astfelu dispunerea asupra usulu limbii oficiale in comuna, cade apriatu in sfer'a administratiunei interne comunale si nici decatu in sfer'a administratiunei asiä numita de statu säu a celei juridictiunali;

Fiindu ca dara § 32 alu art. XVIII: 1871 se esplica necorectu prin ordinatiunea dlui vice-comite de sub nr. 1991: 1873; de öra-ce comun'a a fostu indreptatita la desbatere si apelata contra ordinatiunei de sub nr. 1081, carea se amesteca — fora competintia in caus'a limbii oficiale intr'o cauza de administratiune interna a comunei;

Fiindu ca chiar din contra, §. 28 alu articolulu de lege XVIII: 1871, apriatu opresce ori-ce amestecu alu juridictiunei in afacerile interne ale comunei, afora de casurile din §§. 26 si 27, si afora de casulu candu ingerintia juridictiunei este pofita chiar din partea corporatiunei representative comunali; — de unde urmédia ca, pre candu comun'a, conformu §-lui 22 lit. a) si b) a procesu cu decisulu seu din 23 fauru a. c. in deplina consuntantia cu legile, — vatemarea acestor'a s'a facutu din partea dlui vice-comite — atatu cu ordinatiunea sa de

sub nr. 1081: 1873, öatu si cu cea presenta de sub nr. 1991: 1873; — in fine

Fiindu ca siedintia extraordinaria a corpulu representativu comunalu din 23 fauru a. c. s'a tientesu in urm'a provocarei numerulu recerutu de membri comunali, — si fiindu ca judele si notariulu sunt subordinati in trebele administrative interne a le comunei, intru tote representantiei comunale, din partea cäreis, in intielesulu §-lui 92, potu fi si suspinsi de la oficiu. deca s'ar opune, — de unde urmédia ca, pentru decisulu din 23 febr. a. c. judele si notariulu comunalu nu potu fi trasi la raspundere, pentru faptululu corpulu representativu:

Dreptu aceea, in considerarea tuturoru acestoru motive, corpulu representativu alu comunei *Sambateni*, dechiara eu tota onorea, ca e petransu de intristare si parere de reu, candu primesece soirea despre altörm stimabil'a ordinatiune a dlui Vice-comite de sub nrulu 1991, 1873 si decide: a face *plansöra directä la naltulu Ministeriu regiu de interne*, pe langa substernerea protocolulu de apelata din 23 febr. a. c. precum si a protocolulu presinte si a ambelorü ordinatiuni de sub nrüi 1071 si 1991: 1873, primite prin calea preturei cercuale de Radna, — cu acelu umilitu petitu, ca *naltulu ministeriu regiu se binövöcsca a cassä ambele aceste ordinatiuni* ale dlui Vice-comite, — cari de a dreptulu tientescu a resturnä cu fortia dreptulu autonomiei comunale, relativa la limb'a manipulatiunei oficiale in comuna, ce se basedia pre legea din 1866/8 art. XLIV. §§. 20 si 22, si a indrumä pe dlu vice-comite la respectarea legiloru si a autonomiei nöstre comunale.

Deodata judele si notariulu comunalu se indruma, ca ordinatiuniloru de mai susu in privintia limbii oficiale, *nici decötu se nu se acomodadie*, pona candu nu va fi cunoscutu rezultatulu plansörii ce se adresedia de locu pre calea postei la naltulu ministeriu regiu de interne. Datu ca de asupra.

Urma subscriptiunile.

II. Inaltu ministeriu reg. alu afaceriloru interne din Ungaria!

Dlu vice-comite alu comitatulu nostru Aradu, cu datulu de 4 fauru a. c. nr. 1081, a emisu o ordinatiune atatu catra comun'a nöstra *Sambateni*, öatu si catra cele-alalte comune comitatense, cari se servescu in manipulatiunea trebeloru comunali de limb'a romana, ca de cea oficiosa a lorü, — prin care ordinatiune ni impune ca de la publicarea atinsei ordinatiuni avemu de a portä protöcolele siedintiloru comunale referitorie la facerea preliminariulu si socötöloru comunale si in limb'a magiara.

Noi nu am potutu dä ascultare acestei ordinatiuni, pre care o alaturamu aici sub-/. de öra-ce ea ni vätama atatu autonomia comunale, öatu si dreptulu de natiunalitate, garantatu prin art. de lege 44 din 1868, §§. 20, 22, — ci in intielesulu protocolulu nostru din 23 fauru a. c., — pe care-lu alaturamu aci sub 2-/. am remonstratu la vice-comite, cerendu revocarea ordinatiunei de sub intrebare, in urm'a motiveloru legali cuprinse in protocolulu nostru, er la din contra se privöca remonstrarea nöstra de apelata si se o substerna la naltulu ministeriu reg de interne.

Dlu vice-comite inse, in locu d'a acceptä remonstratiunea nöstra, säu d'a substerne apelat'a nöstra la inaltulu ministeriu, a respingö prin ordinatiunea sa d. 11 martiu a. c. nr. 1991 pre care inca o alaturamu aci, — sub 3-/. prin care ordinatiune ni anöncia, ca noi in intielesulu §-lui 32 alu art. de lege 18 din 1871, n'am fi fostu indreptatiti d'a luä la desbatere si decidere ordinatiunea sa de sub nr. 1081 a. c. ca un'a, ce se referese la administratiunea publica de statu si de juridictiune, — din care cauza a ordnatu totu de o data investigatiune asupra judelü si a notarulu nostru, pentru ca acestia in siedintia nöstra din 23 fauru a. c. au admisu desbatere asupra ordinatiunei vice-comitelü.

Fiinduca dlu vice-comite alu nostru nu voiesce a substerne apelat'a nöstra de sub 2-/. la naltulu Ministeriu, — ba precum se vede din ordinatiunea sa de sub 3-/. nici nu e aplecatu a primi recursu din partea nöstra — suntemu siliti si ne luamu voi'a, pre temeulu protocolulu siedintiei nöstre extraordinarie din 23 martiu a. c. aci sub 4-/. alaturatu a recurge de a dreptulu la naltulu ministru cu umilit'a nöstra rogare:

Ca luandu in consideratiune motivele nöstre din protöcolele de sub 2-/. si 4-/. si anu

me: că alegerea și întrebuintarea limbii oficiale în manipulațiunea comunală se ține apriată și eschivă de trebele administrațiunei interne ale comunei, în înțelesul §§-loru 20 și 22 ai art. de lege 44, din 1865/8; — că jurisdicțiunea comitatensă și organele ei n'au ingerință în această afacere internă comunală, în sensul §-lui 28 alu art. de lege 18 din 1871; — că §-lu 32, alu acestei legi nu se poate aplica la ordinațiunea de sub %. carea nu se referese la administrațiunea de statu său de jurisdicțiune, ci în specialu la administrațiunea afacerilor interne ale comunei; — și în fine că usulu limbii oficiale de manipulațiune la comune nu se regulă prin §-lu 5 alu art. de lege 44 din 1868, — care §. se referese apriată și eschivă numai la oficiali și oficiolele jurisdicțiunali, ci prin §§. 20 și 22 ai aceleiași legi, sunătorie despre egalitatea de naționalitate, în înțelesul cărora comun'ă și alege limb'ă sa oficială, în carea este îndreptătită nu numai a-și purta toate protocoolele și într'ă manipulațiunea a trebelor sale, — ci a-și face și toate corespundințele și eschivăle atâtu la jurisdicțiune câtă și la guvern: — din toate acestea motive, desvoltate mai pre largu în protocoolele noastre de sub 2% și 4% se va îndurată a dispune revocarea ordinațiunilor dlu vicecomite de sub nr. 1991 și 1001 ex 1873, ca și pre unele contrarie legilor și autonomiei comunale, — și totu odată a ordina respectarea legilor și autonomiei comunale: și procedere conforma acestor'ă.

Remanemu et.

Sambateni in 24 martiu 1873,

Urmădăia subscrierila.

Prescurtari.

Din — părțile Beeliului, cotelu Bihoru, cu datulu 12/24 martiu, sub titulu de „rebelii contra opiniunei publice“, ni se scriu multe despre intrigele și violențele preoților Nicolau Stanu din Comanesti și Todoru Bistea din Bochia, cari — cu privință la alegerile pentru sinodulu eparhialu, pentru d'ă paraliză candidatiunile facute de inteligință națională din Orade, măcaru că pre acelea o conferință cercuale, adunate in 25 fauru in Ucuriu le-a primitu ou placere, — s'au pus și convocandu si ținendu sinode parohiali in contra §§-loru 8 și 9 din statutulu organicu, prin felu de felu de amăgiri și presiuni morale a u sedusu poporulu — a nume, ca se nu votădie pentru bravulu doicinte naționalu P. Gaorilete din Beeliu, unu lucru pentru care totă inteligință cea buna a cercului este foarte indignată, mai vertosu căci este știutu, cumca ur'ă aceluor domni preoți datădie de la alegerile trecute de deputati, unde ei s'au purtat miserabilu, și n'au putu d. doicinte li-a facutu pentru această portare cele mai grele imputatiuni!

Astfelu ur'ă și poft'ă de isbanda personale merge la unii — apostoli moderni, pana, a desconsideră legea și a se revoltă in contr'ă opiniunei publice.

Apoi cum se progresămu? — cum se impunem contrariilor nostri, candu noi nu scim ni se ni infrenămu patim'ă celei mai comune slabituni a noastre! —

De langa Caransebesiu cu datulu 13/26 martiu, — cu privință la corespundință publicată de „unu preotu“ in nrulu 15, despre vinderea atestatelor de promoțiune, preoților ce aspira la vr'o parohia sau la capelanu mai buna, și mai de aproape ou privință la dechiaratiunea, resp. rectificarea facuta in această materia in nrulu 19 alu „Albinei“, intre varietăți, de dlu Elia Serbu, preotu in Varu — ni se tramitu și de unu d. preotu, date mai positive, și a nume ni se ofere confruntare și juramenta, — fia nainte unu judeciu civilu, sau bisericoscu — despre aceea, cumca dlu Elia Serbu la 1871 a facutu pre mediloitorulu, pre „semarulu“, intre Eppu și intre o persona preotiesca, ou carea dicea ea presantia'ă sa nu voiesce a intra in tocmela privata, fiindu că ar fi pre limbuta, (!) mai departe despre aceea, că însuși dlu Elia Serbu s'a planu — estu timpu, cum de siesse ani, de candu este asediatu in Varu, pre fia care anu cara episcopulu câtă 12 stangini de lemne, (pretiu de 500 fl.) și totuși acuma, candu vol a recurge pentru Armenisiu, i se mai cerura 300 fl. pentru testimoni de promoțiune!

Dlu corespundinte — concedo că și dlu E. Serbu, pre cum și altii multi cari respandescu astfelu de denunțatiuni despre dlu episcopu, potu se fia scortitori acestor istorii și

resp. plausori, facendu ei specula pentru sine; dar — tocmai pentru aceea — dorese aflarea unui modu potrivit d'ă constată adevăru. Sinodulu eparhialu se se ocupe de această grea împrejurare, carea surpa liniștea spiritelor și demoraliză olerulu și poporulu diecesei Caransebesiane, și se dispuna o cercutare serioasă unde toti cei buni vor descoperi după conștiința cele ce scriu. Dlu corespundinte ni dăde actu formalmente obligatoriu despre această, încătu pentru sine. —

Din Aradu cu datulu de 13/25 martiu ni se descrie — ca si unu scandalu, procederea ce s'a observatu domineo'sa trecuta, la alegerea de deputati pentru sinodulu eparhialu — chiar in centru, din partea celorla despre cari se supune cultura mai multa.

In biserică, sub totu timpulu liturgiei, abia forte puicini alegatori se vedeau, dar candu dupa incheierea servitiului diecesos se se pasiesca la actulu elegerei, — éta că dreptu din caroiama vinu peste 200, unde ii adunaseră si tractesera duoi barbati, alu caroru nume — ne dore ca se-lu spunem!

S'a facutu acesta cortesia — magiară-domnăscă — pentru scopulu, d'ă trantă la alegere pre dd. L. Jonescu și J. Popoviciu-Dessanulu, sau — dora mai multu pentru de a li dă unu votu de ne'ncredare! Marea majoritate, adăca toti cei veniti de la birtu, au votatu in contra numitoru dd. și pentru dd. Mircea Stănescu și D. Dogariu; insa — scopulu, dupa corespundinte, totu nu este, și nu potu se fia ajunsu — pre această cale; căci — „majoritatea cerculu electorale este prin satela vecine, și acelea sunt pentru dd. Jonescu și Dessanu; și votulu de blamu — nu se dă prin omni adusi din birtu!“

Noi marturisim că — pre cei ce se încerca, a introduce corupțiunea in alegerile noastre naționale bisericosci, nici o data nu-ii vom consideră — nici de romani și creștini buni, nici chiar de omni de omnia.

Biserică-năstră națională ni este și trebuie se ni fia și remana — cea mai sacra instituțiune morale pre pamentu. Cine deci intra intr'ăna cu mediloce nemorali, acelu ni-o pangaresce și batjocorește, — o desbraca de sântiență ei!

Acăsta consideratiune o recomandămu desclintu comisiunilor verificătoare de mandate. —

Din Orșova-vechia, cu datulu 10/22 martiu ni se scrie intre sitele:

„Permiteti se vi spunu, dle Redactore, că la noi alegerile comitetului parohialu s'au esecutatu intr'unu modu de totu demoralizatoriu, cumparandu-se voturile pre bani si pre rachiu! Si ou tote acestea s'au alesu numai 9, și măcar că din partea inteliginței s'a datu protesta la consistoriu, Il. Sa, dlu Eppu, fora investigațiune — a gasitu bune alegerile.“

„Dar mai caracteristicu e, că parohia noastră, in data dupa efaptu'ă alegere, voiă se silăscă pre comitetulu celu vechiu, recurendu chiar la potestătea politica straina, — ca se predăe scotile si actele noului comitetu, pre candu acelu provocandu-se la dispozițiunile statutulu org. nu voiă se le dăe, de cătu numai sinodulu parohialu. Dar intervenirea politica a fostu in desiertu! Comitetulu vechiu nu s'a lasatu a fi intimidatu și terorizatu — nici chiar de portile iadului.“

„Blamagiulu celu mare a fost, că a venitu a se amestecă in cërta și dlu Eppu Popasu și ou telegrafatu a cerutu esecutiune in contra presiedintelui V. Popoviciu; ba lucrulu a mersu și pana la oemand'ă său comisariatulu din Temesioră; dar — tote in daru. Comitetulu vechiu si-a afirmatu dreptulu — pana ce contrarii sei nu-lu recunoscă, candu apoi septeman'ă treoută, actele ou tote dările de sēma, in cea mai buna regula se depuseră in manelu sinodulu parohialu. — Dlu corespundinte termina eschiamandu:

„Dă-ni Dōmne barbati fermi, barbati cu atăta conștiință de dreptu, ca și cei din fruntea fostulu comitetu parohialu!“

„Autoritățile politice, in cele din urma au recunoscutu îndreptătearea portărei comitetulu vechiu; de unde stăruințele abuzulu au fostu respinse și blamate uritu!“

Despre alegerile pentru sinodulu eparhiale din Caransebesiu totu această corespundință ni-anunță, că — intr'ădeveru se pregătiău cam pe furis. Ore-cine deduse parol'ă prin comunități, că — cutari domni, ce se susținem și recomanda și de susu din centru, pen-

tru casulu dăca voru reesi alesi, nu pretindă diurne și bani de calatoriă, ci — servescu gratis! Acăsta parolă a intempnatu la cei simpli multa placere și, nu este chiar cu nepotință că ea se siba efaptu! — se recomanda această împrejurare comisiunei verificătoare concerninți!

Versietiu, in 13/25 martiu 1873.

Multa fatimabila Redacțiune a Albinei! Tocmai! retornai din Biserica-alba, fostulu orasiu stabale alu fostulu Regimentu serb-romanu de granitiă din Banatu, astadi redicatu la rangulu de urbe libera regia și botesatu — „Biserica-alba unguressca“ — firesce pentru d'ă sterge pana si suvenirea de Banatu! Acolu, in diu'ă de ieri avu locu restauratiunea municipală, adăca alegerea reprezentăntiei și administrațiunei. S'a esecutatu această restauratiune — dupa legea unguresscu, in presinti'ă și sub conducărea dlu Ormos, supremulu comite de Temesiu, ca mandatariu alu guvernulu magiaru de Buda-Pesta. Romanii n'au avutu vr'o lista specială a lor propriu de candidati, și de aceea nici nu merita se vi descriu decursulu elegerei cu de amenuntulu. Pre cătu am potutu intielege, dintre romani numai 1 virilistu a intratu in reprezentăntia, dlu Boboroni, și duoi alesi, adăca Radulu Radulovicu, și Vas. Nicoliciu.

Momentulu celu mare și demnu de amintire a fostu, că poporulu nostru, romanii ou serbii, se folosira de această ocașiune pentru d'ă inscenă o grandioasă manifestatiune in favoarea lui Babesiu și — Militiciu. N'am potutu afli că prin cine și spre ce scopu a fostu combinată această demonstrațiune; destulu că totă diu'ă nu se mai audia de cătu — „se traisca“ și „jiviu Babesiu!“ „Se traisca“ și „jiviu Militiciu!“ — și s'era de o data, ca print'unu farmecu, se aprinsera faclii nenumerate și unu conductu lungu luă stratele de a lungulu — totu cu acele asurditătore strigări!

Locuitorii nemti — parte mai mare se portau pasivi, dar unii totuși și impreunau și ei vōcea loră cu a romanilor și a serbilor. Eră casi cum taturorulu li-ar fi fostu bine venita demonstrațiunea, și omulu celu in mare perplexitate eră bietulu reprezentante alu ministerulu unguresscu, ilustratulu sa dlu Ormos! Nu scia se si esplice aparitiunea; nu eră pregătitu, nu se aseptă la ea!

In fine — repetu, că eu însu-mi n'am potutu afli, dăca a fostu spontană și incidentală, ca unu ocașionalu omagiu pentru cei duoi barbati ce atătu de multu sunt anatemisati de domni stepanitori, sau că va fi fostu unu planu, prin carele poporatiunea voiă a-si descoperi nemulțămirea și neincădarea facia de stepanirea unguressca și de politică ei! CREDU cine-va de acolu ve va descoperi motivele mai de aproape; eu me marginescu a fi descriu, ceea-ce am vedutu. Teodereanu.

Varadia, Banatu, in 26 martiu 1872.

(Binecuvăntarea Domnului!) In acestu timpu uritu de astadi, candu — precum de comunu se soia, destrucțiunea morală a petrunsu pona in poporu, in catu — nici femeia romana nu mai vră se aibe copli și se porțe grigie de ei, și asiă chilavindu-se, se sterpescu: rarele esemple de casuri contrarie, de buna sēma voru interesă.

Soci'ă locuitorulu de aici Dumitru Medoia, anume Maria, prin binecuvăntarea cerulu, in 22 l. c. a nascutu trei prunci, și adăca unu fetioru și duoue fete, — toti sanatosi și frumosi, de minune! In 25 l. c. s'a batesatu, feiorulu primindu numele: Juonu, și fetitiile: Antimia și Elēna. Mam'ă pruncilor se afli binisioru; dar fiindu că numitul locuitoru e — intr'o stare materială foarte misera, in cătu nu potu grigi de pruncuții cei mici, bravele noastre dōmne din locu, indemnate de simtiulu creștinescu, s'au constituitu indata intr'unu comitetu, facendu-si de sânta detorință, sustinere-nou-nascutilor copilasi cu tote cele trebuințiose; ba, cei mai multu, in pripa s'a facutu și o colectă de vr'o 20 fl. v. a. pentru sermanii copilasi.

Asiă credu, că — această creștinescă binefacere, merita totă lauda și reconștiință chiar in publicu! — NITIU. —

Snu-Mihailu-rom. l. Temesioră, in faura 1873*)

(Reflexiuni cu date; respingeri și sustineri de atacuri.) Onorata Redacțiune! Ori cătu ne-am oacotitu, nu potemu tacē, nu potemu lasă

*) Este acestu artielu unulu dintre cele multe, intardiate din cauză lungimei loră și a lipsei noastre de timpu spre a le prescurtă; fiindu că astfelu de afaceri personale numai rar se intenpla se fia scris, ca se potu fi publicate întrege. Red.

fora respunsulu cuvenitu, justificărea cea cu rōia a dlu preotu Jos. Secosianu, publicată in nrulu 44 alu Albinei de anulu trecut, și dupa „promemori'ă“ data de dlu doicinte V. Surdu in nrulu 53 dia acelasi anu.

Aperarea dlu preotu Josifu Secosianu, dupa logica, nu este o desluire la obiectu, și intocmai o descărcare plina de veninu a supr'ă familiei Jurma, sau mai apriată a supr'ă întregulu nēmu alu Jarmesilor. Acestu nēmu, ou și cei duoi preoți „nemarnici“ in frunte, este cauză a faptelor scandalose, ce se intenpla in comuna; această vitia, acești duoi preoți, pretindința și stau in cale domniei sale, de nu potu predică morală și nu potu propagă faptele bune între poporu; nu potu aduce pre poporu ea se se lapede de „Satana“, etc. —

Este unu lucru minunatu, cum esceptările dsale ataca o familia onestă, atingu onorea, și conduita acestei familie și a celorlu duoi preoți din sinulu ei! Familia Jurma ou numerosii ei membri este o parte întregitoria essentială a corpulu comunu, prin urmare orisi-cum întrega comun'ă vine atacată și innegrată. Pretinde deci interesulu nostru și alu adevăru, ca se constatămu situațiunea, se vedem acuma dupa-ce se fini investigațiunea disciplinaria a supr'ă faptelor preotulu Jos. Secosianu: ore cine este cauză a scandalorulu și u necasurulu? Cine latiesce nemoral'ă intre poporeni și scolari?

Noi nutrimu convingerea, cumca „Albina“ ca diurnalu naționalu nepartialu, pururiă va țiene regul'ă: „audiatur et altera pars“, pentru ca se se lamurescă adevăru; și asiă ni va dă ascultare pan' la capetu.

Inspectorulu cerculu de scōle, MSA dlu Dr. Pavelu Vasiciu consiliariu scolaru in pensiune, numai cătu primi scire despre batai'ă pruncilor in scōla, conformu detorinței sale grabi a cere date despre cele intenplate; totu odată această esmisulu comisariu dlu N. Adamovicu din Maieville-vechi veni de investiga casulu in facta loculu.

Resultatulu ambelor scrutări a fostu — constatatare deplina a faptelor preotulu Jos. Secosianu, carele nainte de ineperea oroloru scolari intr'ădeveru ou batulu unu scolaru a atacatu și batutu pre scolaru; a trantitu și sangeratu pre unii prunci in scōla. Batulu, ca corpus delictu, a fostu pestratu la comitatu, și dupa incuizițiune s'a tramisu venerabilulu consistoriu Aradanu.

Punctulu acest'ă deci este doveditu formalmente in contra dlu Secosianu! —

La plansōrea celorlu 60 de creștini, substernuta venerabilulu consistoriu contra dlu preotu Jos. Secosianu, investigațiunea la facta loculu a efaptu'ă o anumitu d. comisariu consistorialu N. Adamovicu și la această ocașiune, pre cum scima, tote punctele se adevăra; totuși dlu preotu Josifu Secosianu, nu se indetulu cu faziunile noastre intarite pre ougetu, ci pofti ou totă intetirea, ca foradelegile sale se le intarimu și cu juramentulu formalu. Spre acestu scopu se esmisa a dōua ora domnulu preotu și asesore consistorialu Petru Anc'ă din Ghiroda. Asupritii și necăgitiu toti erau adunati in scōla, si on. publicu ceterioru și va potu inchipuf, ce amarițiune și chiar inverșunare deșteptă această impetrare de ougetu in animile creștinilor! — Dlu preotu Anc'ă, in ornatulu seu preotiescu, la lu mini aprinse și cu crucea in mana luă juramentulu de la 10 creștini a supr'ă celorlu mai grele 10 puncturi din plansōre!

Insiarămu aci câteva din acele puncte:

1. De la Antoniu Fira a luat 100 fl. sub promisiunea că-lu va eliberă de la militia, in-se ne potendu-lu mantuf, i-a intorsu 76 fl. și 24 fl. si astadi ii retiene.

2. Pre unu cantaretiu escelintu, Joanu Jurma, sub sântă liturgia l'a luat de peptu, și l'a scosu afora din strana. Dlu preotu Secosianu fiindu in ornatu, amenință pre numitul cantaretiu că-lu lovesce ou s. scriptura in capu; tote spre scandalizarea creștinilor!

3. Pre unu scolaru Petru Murgu in an. 1868 l'a maltratatu astfelu, că l'a trantitu și i-a pusu pișiorulu dupa capu, și această sub timpulu catechisărei.

4. La botediulu domnulu mai antiertiu nu a voitu se ese ou cei 2 preoți colegi și ei si ou poporulu la riu pentru sântirea apei, dupa datin'ă bisericăscă, ci dupa s. liturgia s'a desbracatu și s'a dusu la jupanulu jidanu de si a cumperatu sugări, — și fumă pre langa parietii bisericosci, amblandu in susu și in diosu.

5. Reposatulu pruncu alu lui Ștefanu Jeleanu, a trei'ă di, a trebuitu se se ingrōpe fora preotu, fiindu bietulu omu foarte seracu și asiă ne-avendu bani se dăe preotulu.

Despre maltratarea pruncilor in aprilie 1872, despre care dlu parinte Secosianu dicea că — trecendu pre langa scôla au vedutu pre scolari amenintandu-se unii pre altii cu cutitele, investigatiunea a constatatu — ne-adeverulu acestei inoviniri. —

Facia de cele adevărite in contra sa, picepemu pre dlu preotu Secosianu, candu vorbesce in replie sa de fapte scandaloase; căci densulu insusi le-a comisu, si apoi naintea lumii le asverle asupra noastră! si — vino in publicitate să ni predice morala!

Lumea romana, cetindu de atâtea ori despre comun'a noastră, se va fi infioratu, că ce ômeni retaciti si depravati suntemu noi. Dar de an si fi asiă pre cum nu suntemu, si tatalu curescu se ne ferisca, a deveni candu-va, ôre ce mirare, deca vedindu foradelegile preotului nostru, am fi retacitu?!

Dice dlu Secosianu că colegii sei, cei duoi preoti Jurma, nu-i dau spriginire, ci candu in facia, candu in dosu i dau câte o lovitura; — ei bine, dar cine ôre la atari fapte, ar potè să taca, sèu sè-lu spriginisca!?

La investigatiune, domnulu Adamoviciu voiă sè incerce o impacare intre noi si intre parintele Secosianu; dar acest'a in locu de a ne moleomi si a primi sfatulu dlui investigatoriu ne insultă érasi in facia si ne amenintă casl pre lotri, cu panduri.

Duoi preoti Jurma paralelu cu Dea sunt nemernici, elu prin asia fapte scandaloase nu represinta nemernicia?!! —

Betranulu nostru preotu Mihailu Jurma, sunt 30 de ani de candu a venitu din Utvinu aici la locul nascerei sale, in Sanu-Mihailu, si nici candu nu ni-a datu ansa de a ne plange a supra sa! si totusi dlu parintele Secosianu are cutesanti'a de a-lu numi „nemernicu.“

In biserica si afora de biserica la tôte ocaziunile ca pastoriu adevăratu sufletescu ne svătuesce ca sè fimu lucratori, sè fimu crestini buni si omeni de omenia; căci asiă ne va ajutâ Dumnedieu! Prin indemnulu acestui preotu betranu, mai pe antiertiu redicaramu a duôu'a scôla cu docinte separatu, si adi suntemu falnici că avemu duôue scôle in comun'a noastră, cu 100 de prunci, amblatori la scôla cu deosebire la scôla cea vechia, unde se afla invetiatoru dlu Vict. Surdu, unulu dintre cei mai brăvi, carele fū acusat totusi de dlu Secosianu in nrulu 44 alu „Albinei.“ Noi in timpu de 5 ani de candu se afla acestu docinte in comun'a noastră, am fostu de esemplu altoru comune, căci cu ocaziunea tienerii esamenelor, am fostu totu dena laudati din partea inspectiunei scolari!

Si apoi — au nu ér unu Jurma, judele comuale, Josifu Jurma a fostu, carele a naintatu si realizatu redicarea scôlei a duôu'a, acela, carele la tôte ocaziunile dezvoltu celu mai inflacaratu zelu pentru causele năstre comunali si nationali!

Fiiulu preotului betranu Teodora Jurma, dup'o capelană de 8 ani, acum trei ani primi administratur'a parochiei tatalui seu, ce din caus'a betranetiloru se puse la meritata odichna.

Rogămu pre preotulu Secosianu sè ni spu na unu preotu mai zelosu, mai punctualu in chiamarea sa, si unu preotu cu portare mai corecta decâtu cum este a preotului Teod. Jurma, carele, in scurtu timpu a căsigatu iubirea si stim'a tuturor!

Noi cunoscemu ginta Jurmesiloru de cea mai onesta, in toamai pre cum este cea mai numeroasa in comuna; o cunoscemu de brava, de zelosa intru tôte intreprinderile năstre comunali si nationali. — Respingemu deci verice banuele reutatiose in contra aceleia.

Deca s'au intemplat in comun'a noastră unu-ori escese si chiar omoruri, marturisimu că ne dore; dar atari casuri triste vedemu si intre societătile si poporele cele mai civilizate; apoi că unu atare casu s'a intemplat si in numeroasa familia Jurma, printr'unu membru alu ei, Pavelu Jurma, stricatu in strainatate, — asiă credemu că nici de cătu nu indreptatesce pre nimenea a atacă pentru acest'a intrég'a familia atātu de onorabile! Dlu parinte Secosianu de nu este cu totulu orbitu de patima, atâtea celu puocin va recunosece.

Si cu atāt'a ni-am fi gatatu tréba cu dlu parinte Secosianu, totusi mai avemu sè-i dechiarămu serbatoresce, in faci'a lumii, cumcă defelu nu suntemu indestuliti numai cu sus-

pensiunea sa de 3 luni. Sant'fa sa ne-a batjocuritu ne-a vatematu uritu in biserica, elu ne-a scandalisatu afora de biserica; elu a sacrificatu nemoralei, si apoi ér elu, dupa atâtea fora de legi, ne-a pusu si la juramentu! Elu nu mai potè contă la stima si respectu, elu nu mai potè remanè pastorulu sufletelor năstre! —

George Brinzei, mp. George Petco, mp. Evtimie Tardiu, mp. Simeonu Jurma, mp. Const. Petco, mp. Constant. Jurma, mp. toti economi, in numala a 60 de crestini.

Varietati.

(„Albina Romantă.“) Sub acestu titlu a aparatu in Bucuresti o noă revistă ebdomadare francesa sub directiunea vechiului si cunoscutulu publicistu francezu D. A. Portier. Unu asemenea organu de publicitate ér de mare trebuinta pentru noi, si Albina Romantăi suplinece o lacuna, si atātu prin elegantiu stilulu, cătu si importantia si varietatea materiei promite a deveni unu organu seriosu si folositoriu societati năstre, in viitoriu. Salutămu dar cu cordialitate fratiésca aparitiunea si urămu succesu bunu si viđtia indelungata. —

(Ref.)

(Municipalitatea cetătei Londra.) a luatu o decisiune, in virtutea cătoi-a nici unui baiatu mai teneru de 13 ani nu se érta a lucră pentru bani, nici a verde obiecte pre strada in timpulu ôreloru de scôla.

(Sialulu Persei) vā sost in 5 maiu a. c. la Moscavia insooitu de o suită numeroasa din notabilitatile persiane. In 7 maiu va plecă spre Petruburgu, de unde apoi va veni sè visite die epusatiunea din Viena.

(Esamenu) In 29 l. c. n. a depusu esamenulu de profesoru pentru filosofia si limb'a magiara dlu Veniaminu Hangea. S'a aprobatu cu unanimitate pentru a propune aceste studiu in limb'a romane, germana si magiara. Dlu Hangea este primulu stipendistu naseudeanu — care a satisfacutu obligamentulu d'a depune censur'a de profesoru; i gratulămu succesu pre fromos'a dar si fatigios'a cariera de profesore.

Alegeri pentru sinodulu d. Caransebesiu

ni s'au mai reportatu:

In cerculu Buziasului, dd. Stef. Joanoviciu din Pesta, cu 1061, si Alessiu jurasore, cu 661 de voturi. Din cleru parintele Nicol. Bolocanu parochu si ases. cons.

In cerculu Jebelului, din cleru dlu protopopu Aless. Joanoviciu; dintre civili dd. Vic. Popu si Georg. Joanoviciu, deputatu dietalu, cu ceva peste 600 voturi.

In cerculu Mehadii, din cleru dlu protopopu Mih. Popoviciu, ér din civili dd. capitlanulu pens. Trapsia si comerciantele din Orsiava Laz. Grosavu.

In cerculu Bosovicu, fostulu confin. mil. din cleru parintele Mih. Blidariu, pré dămnulu preotu din Prilipetiu; ér dintre mireni: ilustrulu si celebrulu ginerariu in pensiune Traianu Doda si supra-locotenentele in pens. Ilie Folca.

In cerculu Prifaca, din partea mireniloru dd: Ant. Mocioni si Jul. Janculescu.

(Reportariulu nostru din Bosovicu. 'si- 'neheia reportulu, copleindu cu laude si cu multa recunoscintiua meritele dlui capitlanu Sabaila, de cătu carele mai resolutu aperatoriu nu potu sè aiba causele năstre nationali, bisericesci si scolari, dar carele toamai pentru aceea, si pentru că, la tôte ocaziunea combate abuserile fora crutiare, — pre multi si-a facutu contracti, ascunsi mai vertosu, si de aci este că, la aceste alegeri remase in minoritate. Redactiunea adauge: „Vertutea si meritulu adevăratu sunt totu ele, fie in sinodu, fia afora de sinodu.“)

Concursu,

Pentru vacant'a statiune invetiatorésca din Comuna Brosceni, Comitatulu Carasiului protopresbiteratulu Oravitiei, — cu terminu pana 28 martiu a. c. st. v.

Emolumintele sunt: in bani gat'a 310 fl. v. a. 4 stangini de lemne din, cari va fi sè se incaldiesca si scôl'a; 2 jugere de pamentu aretoriu, 1/4 jugeria gradina de legumi, 8 fl. v. a. pentru conferinti si cortelu liberu.

Doritorii de a recurge pentru acestu postu, au a tramite recursurile lor, bine instruite cu testimoni de calificatiune si cu atestatele recerute si adresate comitetului parochialu,

pana la terminu, Dlu protopresbiteru Jacobu Popoviciu in Oravitia, si a se infaciosiă intr'o dominica sèu serbatore in s. biserica din Brosceni pentru cantare.

Brosceni, 8 martiu 1873.

In contielegre cu
Comitetulu parochialu,
Jacobu Popoviciu, m. p.
protopresbiteru.

3-3

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de protonotariu, viconotariu, fiscalu, capitlanu si archivaru, in municipiulu lib. reg. Caransebesiu se escrie prin acest'a concursu publicu.

Emolumintele impreunate cu aceste posturi sunt urmatoriile:

Protonotariulu, care e totuodata presiedintele scaunulu orfanalu, are salariu anulu de 1000 fl. v. a.

Vice-notariulu totu odata si contabilu municipalu are salariu anulu de 600 fl. v. a.

Fiscalulu municipalu are salariu anulu de 400 fl. v. a. si praca privata libera.

Capitanulu municipalu cu salariu anulu de 600 fl. v. a.

In fine archivarulu, totu odata controloru municipalu, cu salariu anulu de 400 fl. v. a.

Competinti la ocuparea acestoru posturi sunt:

a) cari au indeplinitu anulu alu 22 de etate; —

b) cari sunt cetatieni ai statulu ungu-rescu; —

c) nu stau sub concursu, incusitiune sèu pedepa criminala si n'au fostu condamnatu pentru crime deonestatorie. Doritorii sunt provocati, ca pana in 1. maiu a. c. recursele loru bine instruite se le substerna dlui vice-colonelu si administratoru de comite-supremu, Vincentiu cavaleriu de Bazarabioiu, in Caransebesiu.

Protonotariulu ca atare, si ca presiedintele scaunulu orfanalu, are inca a se legitimă, că a indeplinitu cursulu studiiloru la vr'unu institutu juridicu, sèu a depusu respectivulu aseminu theoreticu, sèu a ocupatu inca unu esamenea oficiu.

Fiscalulu magistratulu are sè se legitimă, că posedu diploma de advocatu.

Atora de acestea, concurentii pentru susu numitele posturi vor avé a documentă cunosciintele loru limbistice, si anume cunosciinti'a perfectă a limbii romane, ca limb'a administratiunei oficiale, era de la protonotariu si vice-notariu se pretinde ca conditiune neincungiurabila cunosciinti'a limbii romane, magare si germane.

Caransebesiu, in 15 martiu 1873.

Primariulu
Joane Brancovicu.

3-3

Concursu.

La parochi'a gr. or. devenita vacanta in comun'a Dragomiresci, cottulu Carasiului, protopop. Lugosiulu, se deschide concursu pana in 24 martiu vechiu.

Emolumintele sunt: a) una sesiune de 32 jugere pamentu, din care 8 jugere aratura, 8 jugere pentru fenu, si cele lalte tufisii; b) birulu preotiescu dupa 75 case, dela fic-care câte 20 oche de cucurudiu si stol'a indatinata.

Concurentii au a adresă recursurile lor, provedinte cu timbru si cu atestatul de calificatiune, catra On. Sinodu parochialu gr. or. din Dragomiresci, la D. protopopu G. Pesteanu in Lugosiu.

Dragomiresci in 28 fauru 1873. In contielegre cu Dlu protopopu tractualu,

2-3
Comitetulu parochialu.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei ort. romane din Straja, in fostulu confiniulu militariu, protopresbiteratulu Versietului, se publica concursu pana la 25 martie st. vech. a. c.

Venitulu parochialu e: birulu si stol'a indatinata de la 160 de case si una sesiune de 32 jugere pamentu parochialu.

Doritorii de a concurge la acestu postu, sunt avisati a-si substerna recursele lor pana la mentiunatul terminu, adresate comitetului parochialu, la pré on D. Joane Popoviciu, pro-

topresbiterulu Versietului, in Mer cina, postultima Varadia, instruite pre langa documintele prescise in statutulu org. si cu testimoni despre absolvarea cu succesu bunu celu puocin de 4 clase gimnasiale, ér deca sunt preoti, apoi si cu testimoniulu de promotiune de la ven. Consistoriu. Cele ne-ajustate, nu se vor luă in consideratiune; — totu de o data se recere ca competinti sè se infaciosiedie in persôna, nainte de actulu alegerii, in s. biserica in vre-o dominica, si printr'o cuventare sè-si arete potintiele oratorice, care se receru la acêsta chiamare.

Straja, in 25 fauru 1873.

3-3
Comitetulu parochialu.

In contielegre cu dlu protopresbiteru.

Concursu

Pre bas'a concesiunii de dto 9/12 1871, nr. 1373, ept 498, referitória la edificarea unei noúe biserice gr. orient. romane in Torakulumare, comitatulu Torontalu, langa Bega Sat. Giorgiu, acarei biserice fundamentu e dejă pusu, subsemnat'a comunitate bisericesca, conformu planulu si proieptulu de spese aprobate de vener. consistoriu diecesanu Aradanu, deschide prin acest'a concursu de licitatiune minuendo. Lungimea bisericei dupa planu e, de 20° latimea de 10° — din afara, ér naltimea pana la acoperisulu 7°.

Dupa proieptulu de spese in recapitulatiunea sumaria a edificandei biserice, sunt a se vedé urmatoriile sume:

1. pentru lucrulu zidariloru fora materialu . . . 14,820 fl. 72 cr.
2. pentru lucrulu tieglariiloru acoperitori, (Ziegeldeckerarbeit) fora mat. . . 296 fl. 89 cr.
3. pentru petrari, lucru de marmore, (Steinmetzarbeit) cu totu cu mat. . . 757 fl. 50 cr.
4. pentru lucrulu lemnariulu (Zimmermannarbeit) cu materialu . . . 4,103 fl. 37 cr.
5. pentru lucrulu mesariulu (Tischlerarbeit) cu mat. . . 1,020 fl. — cr.
6. pentru lucrulu lacatariulu, (Schlosserarbeit) cu materialu . . . 825 fl. 80 cr.
7. pentru lucrulu faurulu, cu materialu . . . 750 fl. — cr.
8. pentru lucrulu tinichiarulu, (Spenglerarbeit) cu materialu . . . 1,694 fl. — cr.
9. pentru lucrulu sticlariulu, cu materialu . . . 52 fl. 27 cr.

Sum'a in v. a: 24,321 fl. — cr.

Doritorii de a intreprinde zidirea bisericei acesteia sunt avisati, a se infaciosiă in d'ia de licitatiune, care se va tiené in 6. aprilu a. c. st. n. la faci'a loculu, unde pre langa depunerea vadiulu usitatu dupa pretulu de estimatiune se va intreprinde licitatiunea si incheierea contractelor, cari in sensulu statutulu organicu bisericescu se vor substerna Venerabilulu. Consistoriu diecesanu spre revisiune si ulteriora aprobare.

Conditiunile sunt a se vedé in facia loculu la casa comunala.

Datu din giedinti'a comitetulu parochiale din Torakulumare, tienute in 14 fauru 1873 v.

Cu consensulu domnulu protopresbiteru: 3-3
Vincentiu Sierbanu.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa inestiintarea telegrafica din 29 martiu.)

Imprum. de statu convertatu cu 5% 71.— Imprum. nationalu 73.30; Actiunile de creditu 337.50; — sortiurile din 1860: 122.— sortiurile din 1864: 146.50; Obligatiunile de sarcinari de pamentu, cele ung. 81.—; banatice 80.—; transilv. 78.50; bucov. 77.50 argintulu 108.—; galbenii 5.20; napoleonii 8.73.